

בא ראה, כתוב זאת תורת העלה. אמר רבי חייא, הפסוק הזה בארנוהו בצורה הזו: (זאת תורת - זו כנסת ישראל. העלה - שהיא עולה ומתעשרת למעלה למעלה להתקשר כראוי, עד המקום שנקרא קדש קדשים).

(דבר אחר) זאת תורת - זו כנסת ישראל. העלה - זו מחשבה רעה שהיא עולה על רצונו של האדם להסיט אותו מדרך אמת. היא העלה - היא שעולה ומשטינה על האדם, וצריך לשרף אותה באש כדי לא לתת לה מקום להשטין.

ומשום כן, על מוקדה על המזבח כל הלילה. מי הלילה? זו כנסת ישראל, שהיא זאת, משום שבאה לטהר את האדם מאותו רצון. על מוקדה, משום שנהר דינור הוא מקום לשרף כל אלו שלא עומדים בקיומם, שהרי מכניסים אותם באותה אש בוערת ומעבירים את שלטונם מן העולם, וכדי שלא ישלט, צריך על מוקדה על המזבח כל הלילה, ונכנע ולא שולט.

ולכן, כשה נכנע, עולה כנסת ישראל, שהיא רוח הקדש שעולה ומתעשרת למעלה, שהרי עלייתה זה כשנכנע הכח האחר הזה ונפרד ממנה, ולכן צריכים בסוד הקרבן, להפריד את הצד הזה מרוח הקדש, ולתת לו חלק, כדי שרוח הקדש תתעלה למעלה.

רבי אחא פתח ואמר, והאש על המזבח תוקד בו וגו'. והאש על המזבח תוקד בו, למה? ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר, למה? וכהן למה? והרי שנינו שאש בכל מקום היא דין, והכהן בא מצד הימין, ורחוק הוא מן הדין, שהרי אין כהן מזדמן לדין לעולמים, וכאן הוא צריך לשרף דין בעולם, שכתוב ובער עליה הכהן?

אף כן למדנו, אדם שבא לחטא לפני רבונו, הוא שורף את עצמו בשלהבת היצר הרע, ויצר הרע בא מצד של רוח הטמאה, והרי שורה בו רוח טמאה. ולפעמים נודעים הקרבנות שבאים מהצד הזה, וצריך להקריב על המזבח את מה שדומה לו, ולא מתכלה ולא מתבטלת אותה רוח הטמאה בין מהאדם ובין מאותו הצד שבא ממנו, אלא רק באש של המזבח, שאותה האש מבוערת את רוח

הטמאה ומינים רעים מן העולם. והכהן מתפונן בזה לתקן אש שתבער מינים רעים מן העולם.

וְלָבֵן צָרִיךְ שְׁלֹא תִכְבֶּה לְעוֹלָמִים וְלֹא יִחַלֵּשׁ הַכַּח וְהַתְקַף שְׁלֵה, כְּדִי לִשְׁבֹר הַכַּח הָרַע הָאֲחֵר מִן הָעוֹלָם, וְלִכְן לֹא תִכְבֶּה. וְהַכֹּהֵן יִסְדֵר עָלֶיהָ אֵשׁ בַּבֶּקֶר בַּבֶּקֶר, בְּזִמְנֵי שְׁשׁוּלֵט הַצַּד שְׁלוֹ וּמִתְעוֹרָר בְּעוֹלָם כְּדִי לְבַשֵּׁם אֶת הָעוֹלָם (וּלְבַסֵּם הַדִּין), וְהַדִּינִים נִכְנָעִים וְלֹא מִתְעוֹרָרִים בְּעוֹלָם. וְעַל זֶה שְׁנִינּוּ, יֵשׁ אֵשׁ אוֹכֶלֶת אֵשׁ. אֵשׁ שְׁלֹמְעֵלָה אוֹכֶלֶת אֵשׁ אַחֲרֶת, אֵשׁ הַמְזַבַּח אוֹכֶלֶת אֵשׁ אַחֲרֶת. וְעַל זֶה הָאֵשׁ הַזֶּה לֹא תִכְבֶּה לְעוֹלָמִים, וְהַכֹּהֵן מְסַדֵּר אוֹתָהּ בְּכָל יוֹם.

רעיא מהימנא

מִצְוָה לַעֲשׂוֹת הָעוֹלָה כְּמִשְׁפָּטָה, וְעָלֶיהָ נֹאמַר זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה וְגו'. חֲמִשָּׁה אֲשֵׁים הֵיוּ יוֹרְדִים עַל הַקָּרְבָּן: אֵשׁ אוֹכֶלֶת וְאֵינוֹ שׁוֹתָה. אֵשׁ שׁוֹתָה וְאֵינוֹ אוֹכֶל. אֵשׁ אוֹכֶלֶת וְשׁוֹתָה. אֵשׁ אוֹכֶלֶת לַחִים וְיִבְשִׁים. אֵשׁ שְׁאֵינוֹ אוֹכֶל וְאֵינוֹ שׁוֹתָה. כְּנֶגְדָם הֵם: זֹאת תּוֹרַת הָעֵלָה – אַחַת. הִיא הָעֵלָה עַל מוֹקְדָה – שְׁתֵּים. עַל הַמְזַבַּח – שְׁלֹשׁ. כָּל הַלֵּילָה – אַרְבַּע. וְאֵשׁ הַמְזַבַּח תּוֹקֵד בּוֹ – חֲמִשׁ.

וּפְרִשׁוּהָ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, הָעוֹלָה כְּלָה עוֹלָה לְגִבּוֹהַ, וְזוֹ בִּינָה, ה', ה' מְרֹאוֹת שְׁלֵה. י' בַת יְחִידָה, (שְׁמוֹת כג) וּמְרֹאֶה כְבוֹד ה' כְּאֵשׁ אוֹכֶלֶת. ו' אֹרֶשׁ בַת עֵינַי, וְהִיא אֵשׁ שׁוֹתָה כָּל הַמִּים שֶׁל הַתּוֹרָה, וְאוֹכֶלֶת אֶת כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁל הַתְּפִלָּה. וְאוֹכֶלֶת לַחִים וְיִבְשִׁים, אוֹתָם פִּשְׁטֵי הַתּוֹרָה שֶׁהֵם כְּמוֹ עֵצִים יִבְשִׁים, וְסוּדוֹת הַתּוֹרָה הֵם כְּמוֹ עֵצִים לַחִים. וְזוֹהִי אֵשׁ הָאוֹכֶלֶת לַחִים וְיִבְשִׁים.

וְעוֹד אוֹכֶלֶת לַחִים, כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁהֵיוּ קָרְבִים בַּתְּפִלָּה עַל מִצְוֹת עֲשֵׂה. וְיִבְשִׁים – כָּל הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁהֵיוּ קָרְבִים בַּתְּפִלָּה עַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. וְזוֹהוּ סְקִילָה שְׂרָפָה הָרַג וְחִנֵּק, עַל מִצְוֹת עֲשֵׂה, וְעַל מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה. אֵלּוּ הֵם הַקָּרְבָּנוֹת שֶׁל הַשְּׂכִינָה, תְּפִלָּה, שֶׁל מִצְוֹת עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה. וְכִנְגֵד חֲמֵשׁ הַמְרֹאוֹת הִלְלוּ תִקְנּוּ חֲמֵשׁ תְּפִלוֹת בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים. וְכִנְגֵד בַת עֵינַי אוֹתָם עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְשׁוּבָה. חֲמִשָּׁה כְּנֶגֶד הָאֹרֶשׁ שֶׁל בַת עֵינַי. חֲמִשָּׁה עֲנוּיִים כְּנֶגֶד ה' אַחֲרוֹנָה.

הַמִּצְוָה אַחֵר זוֹ, לַעֲשׂוֹת אֶת הַחֲטָאֵת כְּמִשְׁפָּטָה. תְּנָאִים וְאִמּוֹרָאִים, אֲתָם שְׁמַצַּד מִדּוֹתָיו שֶׁל הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּאֲתָם,

שִׁטְרַחְתֶּם הַרְבֵּה לְנִקּוֹת אֶת הַבַּת שְׁלִי, שֶׁהִיא הֶלְכָה, מֵאוֹתָן הַקְּלָפוֹת
שֶׁל עָרֵב רַב, שֶׁהֵן קִשְׁיוֹת רְעוּת שְׂאִין לָהֶם תְּרוּץ וְלֹא פְרוּק, שֶׁעֲלֵיהֶם
נֶאֱמַר (קהלת א) מְעוֹת לֹא יוֹכֵל לְתַקֵּן וְחִסְרוֹן לֹא יוֹכֵל לְהַמְנוֹת, אֲלֹא
נֶאֱמַר בָּהֶם תִּיקוּ. וְכֹל תִּיקוּ שֶׁל אֶסּוּר – לְחַמְרָה. וְהוּא תִיקוּ חֶסֶר וְ,
שְׂאִין לוֹ תִקוּן. חֶסֶר נוֹן, שֶׁהוּא הָעוֹלָם הַבָּא, שֶׁתִּיקוּ שֶׁל הָעוֹלָם הַבָּא
שְׁתִּיקָה, כְּמוֹ: שְׁתַּק, כֶּךָ עָלָה בְּמַחְשָׁבָה.

וַיֵּשׁ קִשְׁיוֹת שֶׁהֵן הֶלְבוּשִׁים שֶׁל הֶלְכָה, שֶׁנֶאֱמַר בָּהֶם מְשַׁבְּצוֹת זָהָב.
זֶהוּ שְׁכָתוּב (תהלים מה) כָּל כְּבוֹדָה בַּת מֶלֶךְ פְּנִימָה מִמְּשַׁבְּצוֹת זָהָב
לְבוּשָׁה. וְאַתֶּם פּוֹסְקִים אוֹתֶם בְּכַמָּה פְּסָקִים, וְאַחַר כֶּךָ מְתַקְּנִים
וּמֵיִשְׁבִּים אוֹתֶם בְּכַמָּה פְרוּקִים.

וְאִם חֶסֶר פְּסָק כִּלְשָׁהוּ מִן הַמְּשָׁנָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּהָ זֶה חֶסֶר מִן
הַמְּשָׁנָה, אַתֶּם מְתַקְּנִים אוֹתֶם, וְזֶהוּ חִסְרוֹן שְׂיֹכֵל לְהַמְנוֹת. וְאִם
יָבֵא טַפְשׁ וַיּוֹצִיא שֵׁם רַע עַל אוֹתוֹ אֲמֵן שְׁחוֹתְךָ לְבוּשִׁים, וַיֹּאמֶר: וְכִי
הַתּוֹרָה הִיא חִסְרָה?! וְהָרִי כְּתוּב תּוֹרַת ה' תְּמִימָה, תְּמִימָה בְּכֹל אֵיבָרֵי
הַגּוּף, שֶׁהֵם רַמ"ח מְצוּוֹת, זֶהוּ שְׁכָתוּב (שיר ד) כֶּלֶךְ יִפָּה רַעֲיָתִי וּמוֹם
אֵין בָּךְ, תְּמִימָה בְּלְבוּשֵׁיהָ, וְאֵיךְ חֶסֶר מִן הַמְּשָׁנָה?

אַתֶּם תֹּאמְרוּ לוֹ: דִּיק וְתִמְצָא חֲתִיכָה, וְתִמְצָא אוֹתָהּ מְעַרְבֶת עִם
שְׂאָר פְּסָקִים וּמְשָׁנִיּוֹת. שְׁדַרְךָ הָאֲמֵן לְחַתְךָ לְבוּשִׁים לְכַמָּה
חֲתִיכוֹת, וְהַתְּלִמִּיד שְׂאִינוּ בְּקִי לְקֶשֶׁר אֶת הַהֶלְכָה בְּחֲתִיכוֹת הַלְלוּ,
מִתְחַלְּפוֹת לוֹ פְּסָקוֹת וְקִשְׁיוֹת וְלֹא מוֹצֵא לָהֶם פְרוּק, עַד שְׂיָבֵא הָאֲמֵן
וּמְפָרֵק אוֹתֶם אֶת כָּל הַסְּפָקוֹת הַלְלוּ שְׁלָהֶם. בְּאוֹתוֹ זְמַן, הֶלְכָה שֶׁהִיא
בַּת, עוֹלָה לְפָנַי הַמֶּלֶךְ שְׁלָמָה בְּכֹל, בְּגוּפָהּ בְּלְבוּשָׁה וּבְתַכְשִׁיטָיָהּ,
וּמְתַקְּנִים בָּהּ (בראשית ט) וַרְאִיתִיהָ לְזָכֹר בְּרִית עוֹלָם. וְלִפְעָמִים יֵשׁ לְאֲמֵן
תְּלִמִּיד בְּקִי שִׁישְׁלַח לוֹ לְתַקֵּן אוֹתֶם.

כְּמוֹ כָּלֶם וְאֶמְרוּ, וְדַאי שְׂאֵתָה הוּא הָאֲמֵן, רוּעָה הַנְּאֲמֵן, שְׁבָךְ נֶאֱמַר
מִשֶּׁה קָבַל תּוֹרָה מְסִינִי, וּמִשָּׁם וְאֵילָךְ כָּל הַתְּלִמִּידִים הֵם שְׁלֶךְ,
מִיְהוֹשֻׁעַ וְעַד סוּף כָּל הַדּוֹרוֹת. זֶהוּ שְׂאֵמֶר וּמְסָרָה לִיהוֹשֻׁעַ, וַיְהוֹשֻׁעַ
לְזַקְנִים, וְזַקְנִים לְנְבִיאִים, עַד הַסּוּף שֶׁל כָּלֶם. הַתְּלִמִּיד הַבְּקִי שְׁלֶךְ מִי
הוּא? הָרִי רְאִינוּ שֶׁנֶאֱמַר, הַכֹּל יֵהָא מְנַח עַד שְׂיָבֵא אֵלָיְהוּ.

אֲמַר לָהֶם, וְדַאי כֶּךָ זֶה, שֶׁהוּא תְּלִמִּיד חֶבֶר, שֶׁעָלִיו נֶאֱמַר (במדבר כה)
בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן, כְּמוֹ שֶׁנֶאֱמַר בְּאַהֲרֹן, (שמות ד) הוּא יִהְיֶה לָךְ
לְפָה, כֶּךָ גַּם בְּנוֹ יִהְיֶה לִי לְפָה, שֶׁהִיא הַתּוֹרָה שְׁבַעֲלָ פָה. מִשׁוּם שְׂאֵיךְ

שְׁהִייתִי בְּרֵאשׁוֹנָה כְּבֹד פֶּה וְכֹבֵד לְשׁוֹן, וְכֹף יָקִים אוֹתִי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא – כְּבֹר פֶּה בַּתּוֹרָה שֶׁבַעֲלֵ פֶה, וְכֹבֵד לְשׁוֹן בַּתּוֹרָה שֶׁבְּכַתָּב, שֶׁלֹּא יֵאמְרוּ אֵלּוּ שֶׁלֹּא מְכִירִים אוֹתִי, זֶה מִיִּשְׁהוּ אַחֵר. וְאֵלֵיהוּ הוּא יִהְיֶה לִי לְפֶה, יָבֵא לְתַקֵּן אֶת כָּל הַסְּפִקוֹת הַלְּלוּ וְלִישָׁב אוֹתָם.

בְּאוֹתוֹ זְמַן – זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה, הַבַּת, שֶׁהִיְתָה לְחוּצָה שֶׁפְּלָה בְּגִלוֹת, עוֹלָה עַל כָּל הַדְּרָגוֹת שֶׁלְמַעְלָה. זֶהוּ שֶׁפְּתוּב (מִשְׁלֵי לֵא) רַבּוֹת בְּנוֹת עָשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל כְּלָנָה, וְעֲלִיתָה תִּהְיֶה לְאַבָּא שֶׁהוּא לְיָמִין שֶׁל חֶסֶד, שָׁבוּ הַרוּצָה לְהַחֲכִים יְדָרִים, מִשָּׁם חֲכַמָּה, כַּח מ"ה.

אָמַר תֵּנָא אַחַד, וְדַאי שֶׁבְּגִלְל כֶּף נֶאֱמַר בֶּךָ, מוֹלִיךְ לְיָמִין מִשָּׁה, מִשׁוּם הַכְּלָה שֶׁלֶךְ שֶׁלֹּא תִּהְיֶה לֶךְ שְׁלֹמֹת אֶלֶּא עֲמָה. שֶׁכְּשֶׁאֲתָה תִּהְיֶה שְׁלֵם עֲמָה, נֶאֱמַר בֶּךָ פֶּה אֵל פֶּה אֲדַבֵּר בּוֹ וּמְרָאָה וְלֹא בְּחִידַת. בְּמְרָאָה, כְּמוֹ כְּלָה שֶׁפּוֹשֶׁטֶת מִלְּבוּשֵׁיהָ וּמִתִּיחַדַּת עִם בְּעֹלָה בְּקִרּוּב בְּשׂוֹר, בְּרַמ"ח אֵיבָרִים שְׁלֵה, וְלֹא מְכַסֶּה אֵיבָר אַחַד מִמֶּנָּה. וְזֶה בְּמְרָאָה, רַמ"ח בְּחֻשְׁבוֹן (רֵאוּי לָהּ שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ).

אָמַר הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, בְּרֵאשׁוֹנָה נִרְאָה לֶךְ הַמְּרָאָה הַזֶּה, שֶׁנֶּאֱמַר בּוֹ בְּמְרָאָה, שֶׁהוּא לֶךְ הַמְּרָאָה הַגְּדוֹל בְּסִנְיָה שֶׁנִּזְכָּר בּוֹ חֲמִשׁ פְּעָמִים הַסִּנְיָה. וְכַעַת הַתְּגִלָּה לֶךְ הַמְּרָאָה הַזֶּה בְּרַמ"ח מְצוּוֹת שֶׁהֵם בְּחֻמְשָׁה חֲמִשֵּׁי תּוֹרָה. וְלֹא בְּחִידַת, שֶׁאוֹתָם לְבוּשִׁים שְׁלֵה, שֶׁבָּהֶם רָאוּ כָּל הַנְּבִיאִים. שֶׁאֵין דֶּרֶךְ שֶׁתְּתַגַּלָּה כְּלָה בְּקִרּוּב בְּשׂוֹר אֶלֶּא לְחַתֵּן שְׁלֵה.

בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְקַים בָּהֶם, (כְּרֵאשִׁית ב) וַיִּהְיוּ שְׁנֵיהֶם עֲרוּמִים הָאָדָם וְאִשְׁתּוֹ וְלֹא יִתְבַּשְּׁשׂוּ. כְּמוֹ אָדָם וְאִשְׁתּוֹ שֶׁכָּבַד הָעֶבֶר הָעֲרֻבִים הָרַע שֶׁל עֲרַב רַב, קָשְׁיָה רַעָה מִן הָעוֹלָם, שֶׁהֵם הָעֲרִיּוֹת שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא וְשֶׁכִּינְתּוּ, הָעֲרִיּוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל. כָּל שֶׁכֵּן הָעֲרִיּוֹת שֶׁלֶךְ, רוּעָה הַנְּאָמֵן. וּמֵהַהֲלָכָה שֶׁלֶךְ, שֶׁבְּשִׁבִילֵם צָרִיךְ לְכַסּוֹת אֶת סוּדוֹת הַתּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּחָה (מִשְׁלֵי כה) כְּבֹד אֱלֹהִים הַסֵּתֵר דְּבָר, עַד שֶׁעוֹבְרִים מִן הָעוֹלָם. וְאֵין מְלָכִים אֶלֶּא יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁבְּאַרוּחָה, כָּל יִשְׂרָאֵל בְּנֵי מְלָכִים הֵם. בְּאוֹתוֹ זְמַן, וְכֹבֵד מְלָכִים חֲקוֹר דְּבָר. אָמַר הַרוּעָה הַנְּאָמֵן, בְּרוּךְ אַתָּה לְעֵתִיק הַיָּמִים, שֶׁמִּשָּׁם אַתָּה, כְּעֻנְךָ שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט מִן הָאֵילָן, כֶּף הַנְּשִׁמוֹת עֻנְךָ מִמֶּנּוּ.

תִּנְאִים וְאִמּוּרָאִים, הָרִי וְדַאי עוֹלָה וְחֻטָּאת וְאִשָּׁם הֵן שְׁלֵשׁ מְצוּוֹת, שְׁלֵשָׁה אַבוֹת. שְׁלֵמִים הַגְּבִירָה. אֵיבָר שֶׁהִיא תְּשֻׁלוּמִים שֶׁל כָּל אֵיבָר, כְּמוֹ הַיּוֹם הַרֵאשׁוֹן שֶׁל חַג. (מְקוֹם שֶׁהוּא תְּשֻׁלוּמִים שֶׁל הַכֹּל כְּדָגְמַת).

מי שלא חג ביום טוב ראשון, אין לו תשלומים לראשון, ושאר הימים תשלומין זה בזה, ובהם וחסרון לא יוכל להמנות. אבל מי שלא חג יום טוב ראשון של חג, עליו נאמר מעות לא יוכל לתקן וחסרון לא יוכל להמנות, וזוהי החטאת שמעפכת את העולה. (מה הטעם) החטא הוא זכר. החטאת נקבה. ולפעמים שהרי החטאת מתבשמת ונפרדת מעולה באותו שעיר, שנאמר (במדבר כח) ושעיר עזים אחד לחטאת.

אשם תלוי אחוז בשניהם, כמי שאוחז לכאן ולכאן, והוא תלוי באמצע. כמו, הכל תלוי עד שיבא אליהו ויפרידו משם. כף אשם תלוי הוא אחוז בשניהם עד שנותנים לו את מזונו, השחד שלו, ויפרד משם, ומתקרבים האיברים של הפלה זה לזה. שכף הוא אשם וחטאת, כמו סרכות שאחוזות בראה, ולא מניחים אותם לפרח לעלות כלפי מעלה לנשב ברוח הקדש.

השה הוא לעולה, שכתוב (בראשית כב) ואיה השה לעלה. ונאמר בו שה תמים זכר. זהו שכתוב איש תמים. והרי צריך לשאל, שהרי שה הוא לימין, והשעיר הוא לשמאל, שהינו שעיר עזים אחד לחטאת. ויש שעיר ויש שעיר. שעיר אחד לה, ושעיר אחד לעזאזל. והינו שכתוב (ויקרא טז) ונתן אהרן על שני השעירים גורלות גורל אחד לה, וגורל אחד לעזאזל.

ובאותו שעיר נאמר בעשו (בראשית כז) איש שעיר. וזה הכבד שנוטל את כל אותם השמרים של הדם – (שמשם) שחין אכעבועות פורחות, ספחות, וכל מיני צרעת. והינו שכתוב (ויקרא טז) ונשא השעיר עליו את כל עונתם אל ארץ גזרה. והם עונות תם, שהוא הלב, ואז נפרד מלהתערב בלב, ואז מתבשם, והוא כבד בחטאים הללו ולא קל לעלות אל יעקב איש תם. שמחו בעלי המשנה של הישיבות, שירדו עם התנאים והאמוראים.

קם אחד מהם ואמר, רועה הנאמן, תן לי רשות לשאל, אחר שזכיתי לשמע דברים נכבדים אלו מפיה, שהתורה הזו שיוצאת מפיה (משלי ג) יקרה היא מפנינים וכל חפציה לא ישוו בה, ועם כל זה הלכה היא, וללמד אני צריך. בשעיר הזה לעזאזל זה נאה, אך אשם תלוי באיזה מקום הוא?

אָמַר לוֹ, בְּרוּךְ אַתָּה בְּנִי, יְפֵה שְׂאֵלֶת. אֲלֹא מָה הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי אֲחוּזִים בּוֹ יְמִין וּשְׂמָאל, שֶׁהֵם חֶסֶד וּגְבוּרָה, כְּמוֹ גּוֹף שְׂאֲחוּז בֵּין שְׁתֵּי הַזְרוּעוֹת שֶׁל הָאָדָם. אוֹ כְּמוֹ נֶשֶׁר, שְׂאֲחוּזִים בּוֹ שְׁתֵּי כַּנְפָּיִם לְפָרֶחַ בְּהֵן. וְכִמוֹ יוֹנָה שְׂאֲחוּזִים בֶּה שְׁתֵּי כַּנְפָּיִם, שֶׁנִּמְשְׁלָה לַתּוֹרָה, וְכַנְפֶּיהָ לְמִצְוֹת עֲשֵׂה, וּבְהֵן הִיא הָעוֹלָה, וּפּוֹרַחַת לְמַעְלָה. כֶּךָ מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה הֵן הַמְּלַכְדָת שְׂלָה, כְּמוֹ צְפָרִים הַנֶּאֱחָזוֹת בַּפֶּח. וְכָל הַמְּלַכּוֹדוֹת שְׂלָה שְׁמַעַכְבוֹת אוֹתָהּ מִלְּפָרֶחַ נִקְרְאוֹת סְרָכוֹת, כְּמוֹ הַסְּרָכוֹת הַלְלוּ שְׁמַעַכְבוֹת אֶת כַּנְפֵי הָרָאָה מִלְּנִשְׁב.

כֶּךָ אָשֵׁם. שִׁישְׂרָאֵל אֲחוּזִים בְּכַנְפֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵן חֵיוֹת הַכֶּסֶּא, שְׂלָה תִהְיֶה עוֹלָה בָּהֶם בְּזִכִּיוֹת שֶׁל יִשְׂרָאֵל לְקָדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וּמַעַכְבִּים אוֹתָהּ, וּמַכְבִּידִים אֶת כַּנְפֶּיהָ חֵי"ת חֵי"ת הַחֲטָאוֹת שְׂלָהֶם. וְאָשֵׁם, אִמָּם שֶׁל עַרְב רַב, הַסְּרָכָה הָאֲחוּזָה בַּכֶּסֶּא, שֶׁשָּׁם הַגְּבִירָה, וְלֹא מְנִיחָה אוֹתָהּ לְעֵלוֹת מִן הַגְּלוּת, וְהַזִּכִּיוֹת אֲחוּזוֹת בֶּה לְהַעֲלוֹתָהּ, וְנִשְׁאָרַת בְּאֹיִר כְּמוֹ סְרָכָה שֶׁתְּלוּיָהּ בְּאֹיִר. וְזֶהוּ הָעֲמוּד הָאֲמֻצְעִי (שֶׁהוּא אֹיִר). כֶּךָ אָשֵׁם תְּלוּי בְּצַדִּיק, שֶׁהוּא אֲחוּז בֵּין שָׁמַיִם וְאָרֶץ.

הַחֲטָאוֹת הִיא יוֹתֵרֵת הַכְּבֹד, מַכְבִּידָה עָלֶיהָ בַּחֲטָאוֹת שֶׁל לְכֻלּוֹכִים שֶׁל חֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁהַכְּבֹד מַכְבִּיד עַל הַשְּׂמֵרִים, שֶׁהֵם דְּמִים, עַל הָעֵרְקִים שֶׁל הַלֵּב. כֶּךָ הַחֲטָאוֹת הַלְלוּ מַכְבִּידוֹת עַל כַּנְפֵי הַשְּׂכִינָה, שֶׁהֵן מִצְוֹת עֲשֵׂה, שְׂדוּמוֹת לְכַנְפֵי יוֹנָה. וְלֹא תַעֲשֶׂה, כֶּשֶׁהֵן מַכְבִּידוֹת עַל עֲשֵׂה, שֶׁהֵן כֶּשֶׁחֲטָאֵי יִשְׂרָאֵל מְרַבִּים מִן הַזִּכִּיוֹת, נֹאמַר בַּתּוֹרָה שֶׁהִיא גּוֹף, (דְּנִיאל ח) וְתִשְׁלַךְ אֶמֶת אֶרְצָה, וְהִיא צוֹנַחַת, (אֵיכָה א) נִתְּנִי ה' בְּיָדֵי לֹא אוֹכַל קוֹם, (עֲמוֹס ה) נִפְלָה לֹא תוֹסִיף קוֹם.

וּמִשׁוּם זֶה תִּקְנֵנוּ תַנְאִים וְאִמּוֹרָאִים תְּפִלוֹת בְּמִקּוֹם קְרַבְנוֹת, לְהַעֲבִיר מִמֶּנָּה חֲטָאוֹת וְאִשְׁמוֹת, וּמִשׁוּם כֶּךָ תִּקְנֵנוּ תְּפִלַּת שְׁחֵרִית כְּמוֹ קְרַבֵּן הַשְּׁחֵר, וְתְּפִלַּת מִנְחָה כְּמוֹ קְרַבֵּן בֵּין הָעֲרָבִים, וְתְּפִלַּת עֲרָבִית כְּמוֹ אִמּוֹרִים וּפְדָרִים שֶׁהִיוּ מִתְּאֲפָלִים כָּל הַלֵּילָה. וּשְׁלִשְׁתַּת הָאָבוֹת שֶׁתִּקְנֵנוּ שְׁלֹשׁ תְּפִלוֹת, כְּנֶגֶד הַמְּרַכְּבָה שֶׁהֵם קְשׁוּרִים בֶּה, כְּמוֹ שְׂבָאוֹרָה, הָאָבוֹת הֵן הַן הַמְּרַכְּבָה, שֶׁהֵם פְּנֵי אֲרִיָּה אֶל הַיָּמִין לְאַרְבַּעַתָּם. (ע"כ רַעִיָא מִהִימָנָא).

אִשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְּזַבַּח לֹא תִכְבֶּה. רַבִּי חֵיָא פָּתַח, (בְּרַאשִׁית כב) וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם אָבִיו וַיֹּאמֶר אָבִי וַיֹּאמֶר הַנְּנִי בְנִי וְגו' . וַיֹּאמֶר וַיֹּאמֶר, שְׁלֹשׁ פְּעָמִים שֶׁל יִצְחָק, וַיֹּאמֶר אֶחָד שֶׁל אַבְרָהָם. לְמָה

זו כִּךְ? אֵלָּא שְׁלֹשָׁה לְמַעֲשֵׂה בְּרֵאשִׁית, שֶׁהֵם הָיוּ הַשְּׁלֵשׁ שָׁל יִצְחָק, וְאַחַד שָׁל אַבְרָהָם בְּרַבִּיעִי, שְׁכַתּוּב הַנְּנִי בְּנִי, דְּחִוּק (וּדְוָא) הַנְּנִי. וְכַתּוּב (בראשית א) יְהִי מְאֹרֶת בְּרַקִּיעַ הַשָּׁמַיִם, מְאֹרֶת חֶסֶד.

וְאִם תֹּאמַר, וַיֹּאמֶר וַיֹּאמֶר הֵם יוֹתֵר - אֵלָּא שֶׁהֵם הָיוּ נִסְתָּרִים בַּמַּחְשָׁבָה, וְאֵלּוּ הִתְגַּלוּ מִתּוֹךְ הַחֲשֵׁכָה. וַיֹּאמֶר יִצְחָק אֶל אַבְרָהָם - וְכַתּוּב (בראשית א) וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי אֹר וַיְהִי אֹר. וַיֹּאמֶר אָבִי - וְכַתּוּב וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי רִקִּיעַ בְּתוֹךְ הַמַּיִם וַיְהִי מִבְּדִיל בֵּין מַיִם לְמַיִם. וַיֹּאמֶר הִנֵּה הָאֵשׁ - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְקוּוּ הַמַּיִם. וַיֹּאמֶר הַנְּנִי - וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים יְהִי מְאֹרֶת.

רַעְיָא מִהִימְנָא (רועה נאמן)

וְעוֹד אֵשׁ תָּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמְּזַבַּח וְגו' - זו הַתּוֹרָה, שְׁנֹאמַר בָּהּ (ירמיה ב) הֲלֹא כֹה דִבַּרְתִּי כְּאֵשׁ נֹאֵם ה'. לֹא תִכְפֹּה וּדְאִי, שְׁעַבְרָה אֵינָה מְכַבֶּה תּוֹרָה. אֲבָל עַבְרָה מְכַבֶּה מִצְוָה, וּמִי שְׁעוֹבֵר עַבְרָה שְׁמִכְבֶּה מִצְוָה, שְׁהִיא נֵר, כִּךְ מְכַבֶּה אֶת נֵרוֹ, שְׁנֹאמַר (משלי ב) נֵר ה' נִשְׁמַת אָדָם, מִגּוֹפּוֹ, וְזֶהוּ כַבּוּי, שְׁנִשְׁאָר הַגּוֹף בַּחֲשֵׁכָה. וְכִךְ מִי שְׁמַסְלֵק שְׁכִינָה מִמְּקוֹמָהּ, גּוֹרֵם (לְכָל הָעוֹלָם) כַּבּוּי וְחֲשֵׁכָה לְאוֹתוֹ מְקוֹם. וְחֲשֵׁכָה הִיא עַבְרָה, (משלי ל) וְשִׁפְחָה כִּי תִירַשׁ גְּבַרְתָּהּ.

וְעֲלִיּוֹת הַמִּצְוָה שֶׁל עֵם הָאָרֶץ מְכַבֶּה לָהֶם אֶת הַמִּצְוָה, לְקַיֵּם בָּהֶם וַיִּשְׁעִים בַּחֲשֵׁךְ יְדָמוּ. אֲבָל לְבַעֲלֵי תּוֹרָה אֵין לָהֶם כַּבִּיָּה עוֹלָמִית בָּהֶם, שְׁמֵאִירִים לָהֶם בְּכַמָּה סוּדוֹת שֶׁל הַתּוֹרָה, שְׁאוֹר נִקְרָא ר"ז. וּמִצְוֹת הַתּוֹרָה שְׁמֵקִימִים אוֹתָן חֲכָמִים, זו תּוֹרָה לְגַבִּיָּהֶם, לִילָה וַיּוֹמֵם לֹא תִכְבֶּה עֲלֵיהֶם, מִשּׁוֹם שְׁמֵקִימִים בָּהּ וְהִגִּיתָ בּוֹ יוֹמֵם וְלִילָה.

וְהַעֲשֵׂן שְׁעוֹלָה מִפִּיהֶם בְּדִבְרֵי תּוֹרָה, הוּא עֲשֵׂן הַמַּעֲרָכָה שְׁמֵסְדָרִים אוֹתָהּ וְעוֹרְכִים אוֹתָהּ לְבַעֲלָהּ, כְּמוֹ (במדבר ח) בְּהַעֲלֹתָךְ אֶת הַנֵּר, שְׁנֹאמַר בָּהֶם לְהַעֲלוֹת נֵר תָּמִיד. וּבַעֲשֵׂן הַמַּעֲרָכָה וּבַעֲנַן הַקְּטָרֶת, שֶׁהַתּוֹרָה הוּא הַעֲשֵׂן שְׁלָהּ, יִתְעוֹרֵר מֵהַלֵּב לְחֲכָמָה, שֶׁהוּא כְּמוֹ מַח, כְּמוֹ הָעֲנָן. שֶׁהַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁל הָעֲנָן הִיא מֵהַלֵּב. זֶהוּ שְׁכַתּוּב (בראשית ב) וְאֵד יַעֲלֶה מִן הָאָרֶץ, וְאַחַר כִּךְ - וְהִשְׁקָה אֶת כָּל פְּנֵי הָאֲדָמָה.

כִּךְ יִתְעוֹרֵר עֲשֵׂן מִבִּינָה, שֶׁהִיא בֵּלֵב, שְׁבִאָרוּהָ אֲצֵלוֹ, הַלֵּב מִבֵּין, וְעוֹלָה לְחֲכָמָה שֶׁהִיא (במח) כְּמוֹ מַח. (ומה) וּמִי הַעֲשֵׂן? (דעת) זֶה הָעֲמוּד הָאֲמָצְעִי, דַּעַת, לֵב מִבֵּין דַּעַת.

אחר שיורד עֶשֶׂן, חֲכֵמָה לְבִינָה, שֶׁהֵם זֶה לְשִׁמְאֵל וְזֶה לְיָמִין. הוּא יורד מֵלֹא מֵאֲבָא וְאֲמָא, מֵלֹא י"ה, לְשָׂרְף עֲצִים שֶׁהֵם תְּלַמִּידֵי חֲכָמִים, מֵצַד שֶׁל עֵץ הַחַיִּים, שֶׁהֵם אֵיכָרִים שֶׁל הַגּוֹף, שֶׁשֵׁם ה' הָעֲצִים וְדַאי, לְשָׂרְף אוֹתָם בְּשִׁלְהֵבוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁנֶּאֱמַר בָּהּ הֲלֹא כֹה דְבָרֵי כָּאֵשׁ נֶאֱמַר ה'. בְּשִׁלְהֵבוֹת נֵר שֶׁל מִצְוָה בְּאֵהָבָה.

מִצְוָה לְהִקְרִיב בְּכָל יוֹם תְּמִידִים וְאַחֲרָיו לְהִדְלִיק אֵשׁ. זֶהוּ שְׁכַתוֹב אֵשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה. וְאַחֲרָיו תְּרוֹמַת הַדֶּשֶׁן, וְאַחֲרָיו קָרְבַּן נֶדֶר אוֹ נִדְבָה. תְּנָאִים וְאַמּוֹרָאִים, כָּל אֵלוֹ תְּמִידִים, הֵם מִדּוּתָיו שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁצָּרִיכִים לְהִיּוֹת לָהֶם נַחַת. וְאֵף עַל גִּב שְׁכָל הַסְּפִירוֹת בְּלֵן אַחַת, מְכָל מְקוֹם כָּל סְפִירָה וְסְפִירָה מִמֶּנָּה עַל שְׁבָתוֹת וְזִמְנִים וְיָמִים טוֹבִים, וְאוֹתָהּ מְדָה שֶׁשׁוֹלֵטֵת בְּאוֹתוֹ זְמַן, כָּל הַסְּפִירוֹת נִכְלָלוֹת בָּהּ, וְכֵלְן נִקְרְאוֹת עַל שֵׁם אוֹתָהּ מְדָה; בְּחֻסְדֵּי חֻסְדִּים, בְּגִבּוּרָה גְּבוּרוֹת, וְכֵךְ בְּכָל מְדָה.

וַיֵּשׁ הַשְּׁבָתָה מְלֹאכָה, כְּמוֹ שׁוֹר שֵׁישׁ לוֹ עַל, וְחִמּוֹר שֵׁישׁ לוֹ מִשָּׂא. בֵּין עַל מְלָכוֹת שָׁמַיִם, כְּמוֹ תְּפִלִּין, בֵּין עַל מְלָכוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת, כְּפִי מַעֲשֵׂיהֶם בְּיָמֵים הֵלְלוּ יֵשׁ לָהֶם הַשְּׁבָתָה מְלֹאכָה וּמְנוּחָה. מִי שֶׁלֹּא מִתְעַסֵּק בְּתוֹרָה וּבְמִצְוֹת, יֵשׁ לוֹ עַל מְלָכוֹת עוֹבְדֵי כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. וּמִי שֶׁמִּתְעַסֵּק בְּתוֹרָה וּמִצְוֹת, יֵשׁ לוֹ עַל מְלָכוֹת שָׁמַיִם, שֶׁהִיא ה' אַחֲרוּנָה, שֶׁנִּקְרְאת מְלָכוֹת שָׁמַיִם.

עַל מִצְוֹת הִיא וְדַאי, מִשּׁוֹם שֶׁבָּהּ נִבְרְאוּ כָּל הַבְּרִיּוֹת שֶׁל שָׁמַיִם וָאָרֶץ, זֶהוּ שְׁכַתוֹב (בְּרֵאשִׁית ב) אֱלֹהֵי תוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהִבְרָאֵם. בָּהּ בְּרָאֵם. וְכִשְׁיָבֵא שְׁבַת וְיוֹם טוֹב, יוֹרְדַת בִּינָה, שֶׁהִיא י"ה, עַל ה', שֶׁהִיא מְלָכוֹת שָׁמַיִם נְשָׂמָה יְתָרָה, וְהוּא (שְׁמוֹת לב) חָרוֹת עַל הַלְּחַת. אֲנֹכִי בִּיצִיאַת מִצְרַיִם, וּפּוֹרְשֵׁת כְּנַפְיָהּ עַל הַבַּת וְעַל הַמַּחְנוֹת שֶׁלָּהּ, וַיֵּשׁ לָהֶם מְנוּחָה. וְנֶאֱמַר בְּמִרְכְּבוֹתָיו שֶׁל סְמָא"ל וְנַחֲשׁ, (דְּבָרִים כח) וְרָאוּ כָּל עַמֵי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ. אוֹת תְּפִלִּין וְאוֹת שְׁבַת וְאוֹת יָמִים טוֹבִים וְאוֹת בְּרִית – כְּלָם שְׁקוּלִים.

וַיֵּשׁ אוֹת שֶׁל שַׁד"י, שֶׁהוּא מִטְטְרוּ"ן עֶבֶד, וְכֵמָה עֶבְדִּים תְּלוּיִים מִמֶּנּוּ, שֶׁמִּמֶּנָּה עַל אֵלוֹ שֶׁעוֹשִׂים מִצְוֹת עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס. מִטְטְרוּ"ן וְהַמַּחְנוֹת שֶׁלוֹ מְמַנִּים עֲלֵיהֶם. בְּשִׁבְלֵם נֶאֱמַר, לְמַעַן יָנוּחַ שׁוֹרֵף וְחִמּוֹרֵךְ וְעֶבְדֵךְ וְאַמְתֵךְ. אֲבָל אוֹתָם שֶׁעוֹשִׂים מִצְוֹת שֶׁלֹּא עַל מְנַת לְקַבֵּל פָּרֶס, הֵם בְּנֵי הַמֶּלֶךְ וְהַגְּבִירָה, וְהֵם הַכְּתָרִים וְהַתְּגִים עַל

הראש העבדים בימות החל, ובשבילם נאמר ודאשתמש בתגא חלף, והזהר הקרב אליהם יומת. שנקראים שבתות אל העבדים.

ומשום כך, אם כבנים אם כעבדים. אם כבנים, שנאמר בהם בנים אתם לה' אלהיכם. אם כעבדים, כי לי בני ישראל עבדים, ולא שאר האמות. אבל אותם הרשעים שאין משתדלים בתורה ובמצוות ואין עליהם על תורה ועל תפלין ושאור מצוות, הם עבדים לאמות העולם ומשתעבדים בהם, כמו עבדים היינו לפרעה במצרים. ואם שומרים שבתות וימים טובים, נאמר בהם ויוציאנו ה' אלהינו. ויתקיים בהם, למען ינוח שורך וחרמורך, חמור בתורה ובמצוות, וינפש בן אמתך ובהמתך, עם הארץ נקרא בהמה. ואחר שיכניס את עצמו תחת אדם בתורה, יתקיים בו אדם ובהמה תושיע ה'. אם הוא כמו סוס שרוכב עליו אדונו, וסובל אותו, ולא בועט באדונו.

ומהו הסבל שעם הארץ לתלמיד חכם? משום שתלמיד חכם כמו יום השבת הוא צריך, שאין לו משלו. ואם עם הארץ סובל אותו בממונו ונוהג בו כפי רצונו לשמש אותו ולהתנהג במצוות כפי רצונו, יתקיים בו – אדם ובהמה תושיע ה'. יושיע אותו משוד ומגזלה, יושיע אותו ממלאך המות שלא ישלט עליו וישחט אותו בספינו הפגומה. וכל מי שנשחט בסכין פגומה, הוא נבלה, שנאמר בו לכלב תשלוך אתו, שהוא סמא"ל.

והנפש של תלמיד חכם נקראת שבת המלכה, נפש יתרה של שבת, והענג שלה נשמת חיים ורוח שכלי. והם נשמה יתרה, רוח יתרה, על נשמה ורוח ונפש, שהם עבדים ששולטים בגוף של ימות החל. נשמה יתרה, נשמת כל חי, כתר הראש צדיק, שהוא יום השבת. ובנשמה היתרה הזו תהלל יה, שהם אבא ואמא, שעליהם נאמר (ישעיה סד) עין לא ראתה אלהים זולתך, משום שהיא מרכבה לעלת העלות, שהוא מכסה ולא שולטת עליו העין, ומשום כך עין לא ראתה.

רוח יתרה, הנהר שיוצא מעדן מבין אבא ואמא, ומהלכו חמש מאות שנה, ומגיע לששי שהוא צדיק להשקות את הגן, שהיא נפש יתרה, מלכות.

הנשמה ששולטת בימות החל על עבד ה' היא מכסא הכבוד, כמו שבארוה בעלי המשנה, כל הנשמות גזורות מתחת כסא

הכבוד. ורוח ששולטת בימות החל על עבד ה', היא מעבד המלך מטטרו"ן, כולל ששה סדרי משנה, והיא שש מעלות לכסא. והנפש ששולטת בימות החל היא מכסא דין, סנדלפון"ן, תכלת שבציצית, כמעשה לבנת הספיר. אבל בת המלך, בפסח, היא נפש השכלית, ליל שמורים, מצה שמורה, ורוח שמור כנגדה היא יום טוב, והיא יום שבת, זכור ושמור, משום שהיא אצילות ממלכות.

וכך תלמידי חכמים, בני המלך והמלכה, נקראו שבתות וימים טובים, ואין להם משלהם, שאינם בעלי מלאכה כמו שאר העבדים בני החלין. שחרם בעולם הזה ובעולם הבא לענג אותם בכל מיני מאכל ומשתה, ולכבדם בלבושים יפים כמו ששבת, שנאמר בה, כבדהו בכסות נקיה. כל מה שעושה אדם לשבתות וימים טובים, יש לעשות להם.

ומי שמחלל שבת חייב סקילה. וכן מי שמשתמש בכתר חולף. וכך מי שמשתמש במי ששונה הלכות, שמחלל את תורתו. וכל שכן המבזה אותו, כאלו מבזה שבתות ומועדות. ופרשה בעלי המשנה, כל המבזה את המועדות, כאלו כופר בעקר.

וכמו שכל כלי בית המקדש שנקראו קדש, כך כל אותם שמשמשים תלמידי חכמים נקראים קדש. ותלמידי רב, שהם כנגד איברי הגוף, נקראו קדש קדשים. וסוד הדבר רמוז בהם, (שמות כו) והבדילה הפרכת לכם בין הקדש ובין הקדשים. ומטטרו"ן, אתה ומחנותיה, צריכים להקריבם קרבן לפני ה' בכל לילה.

עשיה, לקבל עליו על מלכות שמים, זו קבלת יסורים של עניות לתלמיד חכמים, שהוא מות לגוף הבהמות. שמזון התורה הוא מזון של הנשמה ורוח ונפש השכליים, שהם כהן לוי וישראל. הכהן בו י', חכמה ודאי. הלוי בו ה', תבונה. ישראל בו דעת, וזו ו'. נפש יתרה, ה' אחרונה, רמ"ח מצוות עשה ושם"ה לא תעשה. ותורה זו אדם. זהו שכתוב זאת התורה אדם. וזה כולל את השם המפורש יו"ד ה"א וא"ו ה"א. וזה התורה מזון לאדם בארבע הפנים שלו. מזון הבהמות לחם ויין ובשר וכל מיני פרות, (קהלת ו) זה לעמת זה עשה האלהים.

וצריך אדם להקריב בכל לילה קרבן נפש ורוח ונשמה של בהמות לפני ה', ויתודה בכמה מיני ודוים, ויעלה אותם במחשבתו

קָרַבן לַפָּנִי ה'. לְהוֹצִיא אוֹתָם בְּקִרְיַאת שְׁמַע (פְּלַב אַחַד) לַפָּנֵי הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְיוֹצִיא אֶת רוּחוֹ שְׂדוּפֶק בְּעוֹרְקֵי הַלֵּב. הַנְּפֹשׁ, יִכּוֹן בְּשִׂרְפֹתָהּ וּבְשִׁחִיטָתָהּ וּבְנַחֲרֹתָהּ, שֶׁהִיוּ הַפְּהֵגִים נוֹחֲרִים, זֶהוּ שְׁפָתוֹב וּמֶלֶק אֶת רֹאשׁוֹ מִמּוֹל עֲרָפוֹ וְלֹא יִבְדִּיל. וְהִינּוּ חֲנֻק. וְשֵׁלֶשׁ הַמִּיתוֹת הִלְלוּ הָיוּ כְּמוֹ מְרָה אֲדָמָה, יִרְקָה וְשַׁחְרָה, שֶׁהֵם בְּכַבֵּד, בְּמֶרְה וּבְטַחֲוֹל, וְהֵם כְּשֵׁלֶשׁ קַלְפוֹת הָאָגוֹז.

וְקָדָם לְכֵן יִתְקַן מִזְבַּח אֲבָנִים, וְיִכּוֹן לַעֲשׂוֹת סְקִילָה מִמְרָה הַלְּבָנָה שְׁשׁוּלְטַת בְּכַנְפֵי רֹאֵה בְּאוֹתָן סְרֻכּוֹת שְׁאוֹתָן הַבְּהֵמוֹת תְּפוּסוֹת שָׁם. וְיִוֹרְדַת אֵשׁ תִּכְלַת וּמְכַלָּה אוֹתָם, וְיִהְיוּ הַחִיּוֹת וְהַבְּהֵמוֹת וְהָעוֹפוֹת טְהוֹרִים לְקָרֵב לֵה' וּלְהִשְׁרֹת שְׁמוֹ עֲלֵיהֶם. בְּאוֹתוֹ זְמַן יִתְקַים בָּהֶם, (דְּבָרִים ד') וְאוֹתָם הַדְּבָקִים בַּה' אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים. וְיִהְיוּ כְּמוֹ סוּס שֶׁאֲדוֹנוֹ רוֹכֵב עָלָיו. זֶהוּ שְׁפָתוֹב (חֲבִקוּק ג') כִּי תִרְכַּב עַל סוּסֶיךָ מִרְכַּבְתִּיךָ יְשׁוּעָה. וּבְאוֹתוֹ זְמַן – אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'.

וְהַתְלָמִיד חָכֵם שְׁקוֹל לְכָל בְּעַלֵי הַתּוֹרָה, וְכֵן צָרִיךְ לְשַׁקֵּל עֲצָמוֹ מִצְדָּה שֶׁל הַתּוֹרָה, וּמִצְדַּד הָאֵיבָרִים שֶׁל הַגּוּף צָרִיךְ לְשַׁקֵּל לַעֲצָמוֹ לְכָל עֲמֵי הָאָרֶץ, כְּמוֹ שֶׁבְּאֵרוֹהָ בְּעַלֵי הַמְּשֻׁנָּה, לְעוֹלָם יִרְאֶה אָדָם עֲצָמוֹ כְּאִלוֹ כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ תְלוּי בּוֹ. וְיִכּוֹן בְּנַפְשׁוֹ וּבְרוּחוֹ וּבְנִשְׁמָתוֹ לַעֲשׂוֹת אוֹתָם קְרִיבָנוֹת עִם כָּל בְּנֵי הָעוֹלָם. וְהַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְצַרֵּף מִחֻשְׁבָּה טוֹבָה לְמַעֲשָׂהּ. וּבְזֶה, אָדָם וּבְהֵמָה תוֹשִׁיעַ ה'. קָמוּ כָּל הַתְּנַאֲיִם וְהָאֲמוּרָאִים אֵלָיו, וְאָמְרוּ כֻלָּם בְּקוֹל אֶחָד: אַתָּה הוּא הַרוּעֵה הַנְּאָמֵן שֶׁיֵּשׁ לָךְ רְשׁוּת לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל זֶה, שְׂאֵתָה שְׁקוֹל לְכָל יִשְׂרָאֵל, וּמִשׁוֹם כֵּךְ שָׁלַח אוֹתָךְ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בִּינְיָהֶם. (ע"ב

הַרְעִיא מֵהִימָנָא).

לְמוֹד הַזֶּה הַקָּדוֹשׁ בְּאֲשֵׁמֶרֶת הַבֶּקֶר

אִם זָכָה יִלְמַד בְּאֲשֵׁמֶרֶת בּוֹהֵר הַקָּדוֹשׁ, כִּי בְּזִכּוֹתוֹ יִצְאוּ יִשְׂרָאֵל מִגְּלוֹת שְׂדוּמָה לְלִילָה. וְאִם שְׁלֹא זָכָה לְהִבְיֵנוּ, אִם עַל פִּי כֵן יִלְמַד הַלְשׁוֹן כִּי הוּא מְזַכְּרֵה הַנְּשֻׁמָּה. (סְדוּר בֵּית אֲבָרָהִם לְרַבֵּי אֲבָרָהִם טְכָאֲרִיק זְכָר צְדִיק לְבָרְכָה)